

ЗАСОБИ ОНЛАЙН-КОНСУЛЬТУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ КАР'ЄРНОГО РАДНИКА

Ігнатович О. М.

Актуальність проблеми використання засобів онлайн-консультування в професійній діяльності кар'єрного радника викликана процесами інформатизації освіти, переходом до дистанційної форми навчання, а також зміною в суспільстві ставлення до професійного самовизначення і кар'єрного розвитку особистості. Інформаційно-комунікативні технології давно стали реальними у багатьох сферах нашого життя. Розглянемо деякі проблеми кар'єрного консультування, які можуть бути змодельовані щодо онлайн консультування учнів старших класів в процесі діяльності кар'єрного радника. Для цього важливо згадати основні цілі, завдання та рівні їх рішення, а також і відповідні їм методи, що є відповідними професійному самовизначенню як психічному новоутворенню особистості підліткового віку. У такому контексті можна визначити глобальні напрями, серед яких [1]:

Інформаційно-довідковий, просвітницький, відповідно до якого вищим рівнем допомоги є поступове формування готовності старшокласників самостійно шукати потрібну інформацію щодо можливостей майбутнього кар'єрного розвитку і осмислювати її. На сучасному ринку консультаційних послуг існує багато розроблених комп'ютеризованих інформаційно-просвітницьких систем, за допомогою яких учні закладів загальної середньої освіти можуть навчатися орієнтуватися в різноманітних варіантах вибору та приймати рішення стосовно майбутньої професії та місця професійного навчання. Водночас, поки що зарано вести мову про вищий рівень допомоги у вирішенні інформаційно-довідкових задач, коли учень міг би самостійно шукати інформацію, фільтрувати її, осмислювати і використовувати для вирішення завдань професійного та кар'єрного самовизначення. Такий висновок зроблено на підставі того, що інформаційно-просвітницькі системи, розроблені та викладені у вільному доступі інтернет-мережі, більшістю старшокласників використовується в режимі онлайн разом з кар'єрним радником на базі центрів служб зайнятості та психологічних центрів.

Професійно-діагностичний, в контексті якого вищим рівнем допомоги є поступове формування готовності особистості старшокласника до самоаналізу і самопізнання.

Морально-емоційна підтримка. У цього напрямку вищим рівнем допомоги є поступова підготовка підлітків до саморегуляції, самомотивації, самовладання в складних ситуаціях життєвого, особистісного-професійного та кар'єрного самовизначення [2]. Також в якості важливого ефекту такої допомоги можна було б виділити набуття учнем сенсу свого розвитку – гідної життєвої і кар'єрної цілей, формування і розвиток життєвого задуму.

Допомога в ухваленні рішення і конкретних виборах. В контексті цього напрямку вищим рівнем допомоги є поступова підготовка особистості учня до засвоєння логіки прийняття рішення, що заснована на розв'язуванні

типових завдань, у яких змодельована проблематика професійних виборів та шляхи їх вирішення.

Допомога в плануванні життєвих і професійних перспектив, у процесі якої конкретні кар'єрні вибори розглядаються лише як елементи загального плану життя. При цьому вищим рівнем допомоги є поступове формування готовності старшокласника самостійно і усвідомлено будувати, коригувати та реалізовувати такі перспективи.

Доступність і популярність інформаційно-комунікативних технологій збільшують можливості доступу учнів старших класів до психолого-педагогічних послуг, але недостатньо використовуються в практиці кар'єрного консультування. Водночас, все частіше можна зустріти використання в професійній діяльності кар'єрного радника різних видів онлайн-консультування таких, як: відеоконференц-зв'язок; аудіо-сесії; текстовий чат «один на один»; електронна пошта «один на один»; консультування групи за допомогою дошки для повідомлень; робота з групою за допомогою електронної пошти; консультація групи за допомогою чату; участь у віртуальних спільнотах за інтересами; інструменти самовдосконалення і саморозвитку онлайн; вебблоги; психодіагностика онлайн; інформаційні вебсайти та ін. Ці засоби професійної діяльності кар'єрного радника дозволяють учням старших класів вирішувати широкий спектр найрізноманітніших проблем, сприяють їх успішному та цілеспрямованому професійному самовизначенню.

У підсумку ми маємо ситуацію, коли нові засоби консультування, що дозволяють кар'єрному раднику працювати в режимі онлайн, відкривають великі перспективи стосовно професійного самовизначення учнівської молоді.

Література

1. Gati, I., Levin, N. (2015) Making better career decisions. In P.J. Hartung, M.L., Savickas, W.B. Walsh et al. (Eds.) APA handbook of career intervention. Volume 2: Applications (pp. 193—207). Washington, DC: American Psychological Association. doi:10.1037/14439-015.

2. Заєць, І. В., Ігнатович, О. М., Татаурова-Осика, Г. П., Шевенко, А. М. (2019) Кар'єрне консультування: практичний посібник [за ред. О. М. Ігнатович]. Київ. 292с.

3. Ігнатович, О. М. Інструменти кар'єрного консультування працівників освіти : Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів IV-ої Всеукраїнської Інтернетконференції 16 жовтня 2019 р. м. Київ, Національна академія педагогічних наук України ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» віртуальна кафедра андрогогіки. – Київ, Україна. С. 216-217.

4. Янцур, М. С. (2012). Словник-довідник з професійної орієнтації: навч. посіб. – Рівне: РДГУ РВВ. 124 с